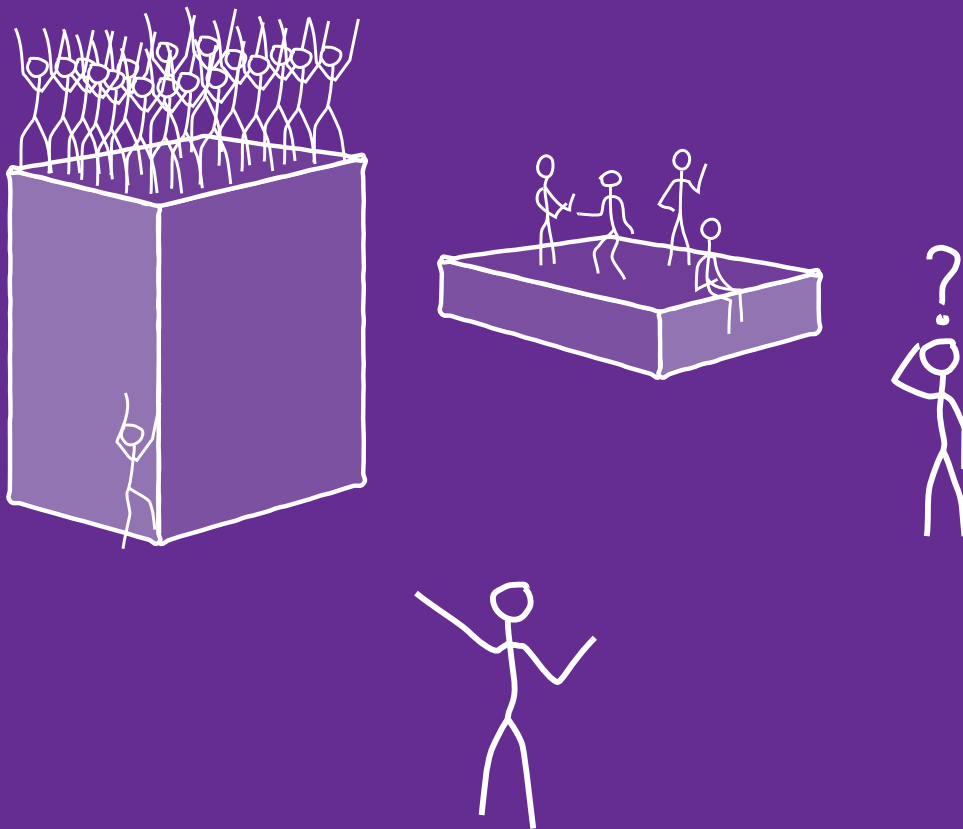

Gordana Forčić

KAKO UNAPRIJEDITI VOLONTIRANJE?

Preporuke temeljene na istraživanju uključenosti
građana u civilne inicijative u zajednici
kroz volonterski rad

Izdavač:

Udruga za razvoj civilnog društva SMART
Blaža Polića 2/4, 51 000 Rijeka
e-mail: smart@smart.hr
tel: (051) 332 750
fax: (051) 320 792
www.smart.hr

Autorica:

Gordana Forčić

Urednice:

Bojana Ćulum, Slađana Novota

Recenzentica:

prof. dr. sc. Jasminka Ledić

Lektura:

Jana Golob

Grafičko oblikovanje:

Aljoša Brajdić / Sagita d.o.o. Opatija

Tisak:

Gravema d.o.o. Opatija

Rijeka, studeni 2007.

1. izdanje

Naklada 500 primjeraka

ISBN 978-953-7447-06-9

CIP - Katalogizacija u publikaciji
SVEUČILIŠNA KNJIZNICA RIJEKA

UDK 364.467(497.5)

FORČIĆ, Gordana

Kako unaprijediti volontiranje? : Preporuke temeljene na istraživanju uključenosti građana u civilne inicijative u zajednici kroz volonterski rad / Gordana Forčić. - Rijeka : Udruga za razvoj civilnog društva Smart, 2007.

ISBN 978-953-7447-06-9

111021034

“Tiskanje ove publikacije omogućeno je temeljem financijske potpore Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.”

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Zagreb,
Kušlanova 27, <http://zaklada.civilnodrustvo.hr>

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Regionalni
razvoj

KAKO UNAPRIJEDITI VOLONTIRANJE?

Preporuke temeljene na istraživanju uključenosti građana
u civilne inicijative u zajednici kroz volonterski rad

Gordana Forčić

Rijeka, studeni 2007.

Polaznu osnovu za definiranje preporuka za unaprjeđenje volontiranja čine ključni nalazi provedenoga istraživanja o uključenosti građana u civilne inicijative u zajednici kroz volonterski rad na području Primorsko-goranske županije u 2006. godini. Rezultati istraživanja ukazuju da i nadalje stanovnici Primorsko-goranske županije imaju pozitivan opći stav prema volontiranju i volonterima. Kao razloge ne-volontiranja u Hrvatskoj, ispitanici navode nedovoljnu promociju, nedovoljno pridavanje važnosti volontiranju i donošenju poticajnih mjera od strane različitih subjekata društva (države, poslodavaca, obrazovnih institucija). Mladi i nadalje imaju negativan stav prema volontiranju, iako dobiveni rezultati u pojedinim segmentima (stavovi o volontiranju u Hrvatskoj, mjere za unaprjeđenje volontiranja) ukazuju da mladi u ovogodišnjem istraživanju imaju nešto pozitivniji stav prema volontiranju. Iako je došlo do blagog porasta volontiranja u odnosu na 2001., i nadalje ključni izazov ostaje učestalost volontiranja, koja se nije statistički značajnije promijenila u odnosu na 2001. godinu.

Pored navedenoga, osnovu za promišljanje preporuka i mjera za unaprjeđenje volontiranja čine i preporuke radne skupine za izradu Zakona o volonterstvu, zaključci dviju nacionalnih konferencija o volonterstvu te primjeri dobre prakse međunarodnih organizacija, uključujući i Manifesto za volontiranje u Europi, izdan od strane Europskog volonterskog centra 2006., zatim Preporuka Vijeća Europe 1496 (2001.): Unaprjeđenje statusa i uloge volontera u društvu: doprinos parlamentarne skupštine Međunarodnoj godini volontera te Univerzalna deklaracija o volontiranju i Globalni plan, predstavljen na 16. svjetskoj konferenciji IAVE (International Association for Volunteer Effort) u siječnju 2001. godine.

IZ DOBIVENIH REZULTATA ISTRAŽIVANJA PROIZLAZE SLJEDEĆI CILJEVI MJERA ZA UNAPRJEĐIVANJE VOLONTIRANJA:

- *unaprijediti postojeće i razviti nove učinkovite mehanizme za unaprjeđenje volonterstva u okruženju (donošenje i provođenje poticajnih mjera od strane države, poslovnog sektora, obrazovnih institucija),*
- *povećati vidljivost i prepoznatljivost vrijednosti volonterskoga rada kroz medije, uz naglasak na promociji primjera dobre prakse,*
- *razvijati i osmisliti kvalitetne volonterske programe, koji uključuju sve elemente menadžmenta volontera te koji će odgovoriti na različite motivacije i interese različitih kategorija stanovništva,*
- *uspostaviti i razviti mehanizme motiviranja i uključivanja mladih u volonterske aktivnosti,*
- *povećati učestalost volontiranja koja se manifestira kroz broj volonterskih sati svih kategorija stanovništva,*
- *uspostaviti učinkovite mehanizme praćenja volonterskih aktivnosti u Hrvatskoj,*
- *uvesti sadržaje o volonterskom radu u obrazovne institucije.*

S obzirom na navedene ciljeve, svi segmenti društva mogu kontinuirano i paralelno doprinijeti razvoju volonterstva u Hrvatskoj kroz aktivnosti u domeni svojega djelovanja ili poslovanja, i to na sljedećim područjima: priznavanje volonterskoga rada (u smislu priznavanja važnosti volontiranja za društvo ili doprinosa volonterstva u smislu usluga koje pruža), promocija vrijednosti volontiranja, njegovih prednosti i mogućnosti te primjera dobre prakse, organizacija volontiranja (razvoj infrastrukture za razvoj volonterstva), umrežavanje (uspostavljanje veza između volonterske zajednice i različitih aktera u društvu na različitim razinama) i utjecanje na javnu politiku.

Organizacije civilnoga društva

Rezultati provedenoga istraživanja pokazuju da najveći broj stanovnika Primorsko-goranske županije volontira u okviru neke udruge. Time se još jednom potvrđuje da se volonterski rad najčešće vezuje uz organizacije civilnoga društva. U području promocije, umrežavanja, priznanja i utjecanja na javne politike, organizacije civilnoga društva mogu učiniti sljedeće:

Priznanje:

- osigurati svim volonterima neki oblik priznanja, bilo formalnoga ili neformalnoga, kroz usmene, pismene ili javne zahvale te zahvale unutar organizacije u kojoj se volonterski rad provodio,
- dati potvrdu o volonterskom radu, koja može biti putem volonterske knjižice kao jednog učinkovitog mehanizma, koji se koristio u proteklih pet godina, primarno na području Dalmacije, i kao takav je preporučen u Zakonu o volonterstvu,
- uvrstiti vrijednost volonterstva u izjavu o misiji organizacije te ih uključiti i u druge dokumente organizacije.

Organizacija volotniranja:

- uvesti menadžment volontera kao sastavni dio profesionalnoga razvoja djelatnika organizacije, a putem istoga, osigurati će se politika prikupljanja i obuke volontera, razviti osobna datoteka postignuća, koja će služiti kao alat za jačanje svijesti o važnosti učenja, zatim osiguravati financijska i logistička potpora volonterima, jasan opis posla i definicija uloga, odgovornosti i zadataka volontera, izgrađivati tim u kojemu će se i volonteri i plaćeno osoblje dobro osjećati i razvijati unutarnja volonterske politika, koja motivira i inspirira,
- osmisliti sustav vrednovanja volonterskih programa u organizacijama i institucijama koje uključuju volontere u svoje aktivnosti. Informacije dobivene provedenim vrednovanjem trebale bi se koristiti u svrhu unaprjeđenja menadžmenta volontera u organizacijama i institucijama,
- organizirati i provoditi radionice na lokalnoj i nacionalnoj razini, o ulozi i značaju volotniranja u razvoju društva i same zajednice za različite skupine (nastavnike osnovnih i srednjih škola, kako bi stečena znanja mogli prenositi u radu s učenicima, za građane, vladine službenike i zaposlenike u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, za predstavnike poslovnoga sektora, o njihovoj ulozi u promoviranju i razvoju volonterstva u zajednici),
- uspostaviti mehanizme praćenja volonterskih aktivnosti unutar organizacije, putem kojih bi se pratio broj volontera, broj volonterskih sati te osnovna sociodemografska obilježja volontera (dob, spol, mjesto boravka, radni status, članstvo u udruzi, stručna sprema). Praćenjem volonterskih sati omogućilo bi se i izračunavanje ekonomske vrijednosti volonterskog rada u Hrvatskoj,¹
- razvijati dobro vođene volonterske programe i aktivnosti, koji će odgovarati interesima, motivaciji i mogućnostima različitih kategorija stanovništva, uključujući i marginalizirane skupine poput starijih osoba i osoba s poteškoćama u razvoju,

---

¹ Zakon o volonterstvu u članku 33 definira obvezu organizatora volotniranja za slanjem godišnjeg izvješća nadležnom Ministarstvu.

- uključiti volontere u procese donošenja odluka, poglavito one vezane za volonterske programe u organizaciji,
- neprekidno razvijati i obnavljati stručnu literaturu na temu rada s volonterima,
- doprinijeti razvoju infrastrukture za razvoj volonterstva kroz vidljivost i učinkovitost rada postojećih volonterskih centara te pokretanje i organiziranje novih u područjima gdje isti još uvijek nisu razvijeni.

Utjecanje na javnu politiku:

- sudjelovati u predlaganju i provođenju zakonskih odredbi vezanih za volonterstvo,
- promicati volonterstvo na lokalnoj razini te zagovarati uključivanje volonterstva u prioritete za financiranje na lokalnoj razini,
- zagovarati uključivanje volonterstva u Nacionalne programe mladih na lokalnoj razini,
- neprekidno pratiti provedbu zacrtanih ciljeva i mjera vezanih za volonterstvo u nacionalnim i lokalnim strateškim dokumentima,
- uključivati predstavnike lokalne i područne samouprave u procese planiranja i provođenja mjera za razvoj volonterstva na lokalnoj razini (putem Savjeta za razvoj volonterstva², okruglih stolova na temu volonterstva, zajedničkih nastupanja u obilježavanju Međunarodnog dana volontera),
- surađivati s Nacionalnim odborom za razvoj volonterstva,³
- sudjelovati u izradi Etičkog kodeksa volontera,⁴
- zagovarati uključivanje volontera u rad ustanova (zdravstva, obrazovanja, socijalne skrbi).

Umrežavanje:

- biti otvoren umrežavanju s drugim sektorima (javni, poslovni),
- pristupiti profitnom sektoru s opcijama za potencijalno uključivanje ili podršku,
- omogućiti volonterima povezivanje i razmjenu iskustava s volonterima iz drugih organizacija i s volonterima koji su imali međunarodno volontersko iskustvo,
- organizirati i povezivati regionalne i nacionalne organizacije civilnoga društva koje se bave promocijom i razvojem volonterstva, kako bi učinkovitije i vidljivije nastupili u javnosti i pridonijeli uspješnosti u postizanju zacrtanih ciljeva,⁵
- povezivati se s međunarodnim organizacijama usmjerenim na razvoj volonterstva.

2 U Hrvatskoj djeluju tri Savjeta za razvoj volonterstva, i to na području Primorsko-goranske, Osječko-baranjske županije i grada Splita. Savjeti predstavljaju nezavisno tijelo, čije članove/ce čine predstavnici različitih sektora: neprofitnoga, poslovnoga, lokalne i regionalne (područne) samouprave, akademske zajednice i medija.

3 Zakon o volonterstvu u članku 19 definira zadatke članova Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva.

4 Zakon o volonterstvu u članku 19 definira izradu Etičkog kodeksa volontera kao jedan od zadataka Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva.

5 U listopadu 2005., pokrenuta je inicijativa za osnivanje neformalne mreže organizacija koje rade na promociji volonterstva. Ciljevi Mreže za razvoj volonterstva usmjereni su na promociju volonterstva i povećanje vidljivosti volonterskih aktivnosti, stvaranje poticajnoga okruženja za razvoj volonterstva, utjecanje na javne politike i pravno okruženje te povezivanje postojeće lokalne infrastrukture i kapaciteta za razvoj volonterstva na nacionalnom nivou.

Promocija:

- investirati u aktivnosti promocije volontera i volonterskih aktivnosti u medijima, profitnom i javnom sektoru, s naglaskom na primjere dobre prakse,
- koristiti nove tehnologije u promociji volontera i volonterskih aktivnosti (internetske stranice, blogovi i web portali),
- razviti interaktivnu bazu podataka najbolje prakse, koja će biti dostupna javnosti, te pružati informacije o pozitivnim volonterskim iskustvima i primjerima dobre prakse uključivanja volontera u aktivnosti organizacija i institucija,
- kroz postojeća glasila organizacija civilnoga društva, informirati o događanjima vezanim za volonterstvo (primjeri dobre prakse u Hrvatskoj i inozemstvu, pravni okvir, događanja bitna za promoviranje i razvoj volonterstva na lokalnoj i nacionalnoj razini),⁶
- razviti koalicije oko odnosa s javnošću i zajednički pristupati medijima,
- koristiti javne osobe kao glasnogovornike u promociji volonterstva na lokalnoj i nacionalnoj razini,
- razviti i učiniti dostupnim kvalitetan i atraktivan promotivni materijal, koji će biti dostupan široj javnosti,
- istraživati volonterstvo i javno objaviti dobivene rezultate te razvijati programe temeljene na dobivenim nalazima provedenih istraživanja.

Vlada Republike Hrvatske, lokalna i regionalna samouprava

Ovisno o važnosti volontiranja za pojedino društvo, država mora odlučiti na koji će način formulirati svoju ulogu u pružanju potpore razvoju volonterstva. Ona mora odrediti aktivnosti i mjere koje odgovaraju pojedinačnim situacijama, kao i prepoznati prednosti i nedostatke svake od istih. UN-ova Međunarodna godina volontera bila je važan katalizator za različite inicijative pokrenute od strane države. Sukladno tomu, i u Hrvatskoj je pokrenuto nekoliko pozitivnih inicijativa, usmjerenih ka razvoju volonterstva od strane države: donošenje Zakona o volonterstvu, osnivanje Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva, zatim je u okviru Nacionalne strategije stvaranja poticajnoga okruženja za razvoj civilnoga društva, volonterstvu, zajedno s filantropijom i zakladništvom posvećeno posebno poglavlje, a Ministarstvo obitelji, materinstva i međugeneracijske solidarnosti određeno je za koordinaciju aktivnosti vezanih za razvoj volonterstva. Na tragu navedenih pozitivnih inicijativa, Vlada RH može učiniti sljedeće za razvoj i unaprjeđenje volontiranja u Hrvatskoj:

Priznanje:

- daljnji razvoj politike volonterstva, koja će predstavljati promišljenu strategiju prihvaćenu od strane države (ili drugih «vanjskih tijela») kako bi se poticalo volontiranje i volonterstvo,

---

⁶ Udruga za razvoj civilnog društva SMART, od 1999. godine, redovito svaka tri mjeseca izdaje glasilo INFO SMART, putem kojega je uspostavljena kontinuirana komunikacija i razmjena informacija relevantnih za razvoj civilnoga sektora, s velikim brojem dionika (500) na području različitih županija. Od svibnja 2005. glasilo ima dodatni podlist usmjeren na volonterstvo. Volonterski centar Osijek od listopada 2004. izdaje Volonterski info bilten.

- razviti konkretne instrumente ili aktivnosti, putem kojih će apstraktni ciljevi i ideali, definirani u okviru politike volonterstva, biti pretočeni u praksu te usmjereni na stvaranje klime za poticanje volontiranja, konteksta za zaštitu volontera, financijsko poticanje uključivanja volontera i promoviranje kulture volontiranja,
- razviti i uspostaviti model suradnje s organizacijama civilnoga društva koje rade na promociji i razvoju volonterstva u Hrvatskoj te uključivanje istih u formuliranje i provedbu politike volonterstva,
- praćenje i uvođenje izmjena i dopuna drugih zakona s ciljem uklanjanja prepreka koje, izravno ili neizravno, sprječavaju volonterske aktivnosti,
- osigurati izradu Etičkog kodeksa volontera,
- prikupiti podatke o učestalosti volontiranja, te organizirati praćenje i uključiti ekonomsku vrijednost volonterskog rada u izračunu društvenoga bruto proizvoda,
- uspostaviti sustav nagrađivanja volontera, volonterskih projekata i organizacija,
- ratificirati Europsku konvenciju o promoviranju transnacionalnog dugoročnog volontiranja mladih,
- uspostaviti politiku uključivanja volontera u proces donošenja odluka u pitanjima od važnosti za društvo,
- uvrstiti volonterski rad kao prioritet pri zapošljavanju za državne poslove.

Organizacija volontiranja:

- odrediti proračunsku liniju za potporu razvoju volonterstva, putem koje bi se osigurao mehanizam neprekidnoga financiranja volonterskih programa u Hrvatskoj,
- pružati neprekidnu financijsku podršku razvoju i uspostavljenoj infrastrukturi (volonterski centri) za promociju i razvoj volonterstva,
- osigurati zakonske preduvjete za uključivanje volontera u institucije obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi,
- podržati i omogućiti obuku iz područja volonterstva za vladine službenike te osigurati sredstva za provođenje iste na lokalnoj razini.

Umrežavanje:

- razvijati partnerske odnose s različitim dionicima u promociji volonterstva,
- podržati i potaknuti javne institucije, poput škola, zdravstvenih institucija te institucija socijalne skrbi, na uključivanje volontera i promociju sadržaja vezanih uz volonterstvo,
- prepoznati važnost volonterskoga rada u ostvarivanju međunarodne suradnje i razvoja,
- ukloniti prepreke te poticati međunarodnu suradnju i međunarodnu razmjenu volontera i njihovih iskustava,
- sudjelovanje na nacionalnim i međunarodnim konferencijama o volonterstvu i događajima, kako bi poboljšali dijalog Vlade i organizacija civilnoga društva u cilju promocije i razvoja volonterstva,
- razviti dobru suradnju, otvoriti komunikacijske kanale i konzultativne procese s organizacijama civilnoga društva,
- skupljati, analizirati, koristiti i prosljeđivati materijale i informacije o vladinoj politici prema volontiranju.

Promocija:

- u koordiniranoj akciji s organizacijama civilnoga društva, sudjelovati u obilježavanju Međunarodnog dana volontera (5. prosinca) i drugih nacionalnih ili lokalnih volonterskih događanja,
- uvrstiti promociju volonterstva u školske programe,
- potaknuti agencije za odnose s javnošću i ostale medijske kuće na propagiranje i pomoć uvođenja koncepta pro bono javnih usluga, za organizacije civilnoga društva koje rade u području promocije i razvoja volonterstva,
- uspostaviti sustav nagrađivanja na nacionalnom nivou za posebno volontersko djelovanje, volonterski projekt ili volontersku organizaciju,
- pružiti porezne olakšice poslovnim subjektima koji promoviraju volonterstvo, na način da su njihovi djelatnici volonterski angažirani u lokalnim zajednicama, u kojima poslovni subjekt provodi svoju djelatnost.

Profitni/poslovni sektor

Podržavajući lokalne organizacije civilnoga društva i pružajući im podršku da doprinesu razvoju lokalnih zajednica u okviru kojih djeluju, poslovni sektor pomaže sveukupnom društveno-ekonomskom razvoju. Ujedno, poslovni subjekti sve više shvaćaju da kvalitetan i razvijen program društvene odgovornosti doprinosi konkurentnosti firme i postaje sastavni dio njezinoga rasta i razvoja. Veći ugled i prepoznatljivost, osobni i profesionalni razvoj kroz volonterske aktivnosti, povećan radni moral i motivacija, manji odlazak zaposlenika iz firme, izgradnja mostova s lokalnom zajednicom i ohrabivanje i prihvaćanje različitosti mogu biti neki od direktnih poslovnih dobitaka poslovnih subjekata, kao rezultat podrške inicijativama i aktivnostima organizacija civilnoga društva⁷. Poslovni sektor može učiniti sljedeće:

Priznanje:

- prikazati u svojim poslovnim planovima stratešku vrijednost volontiranja u postizanju poslovnih ciljeva,
- javno promovirati potporu koju rukovodstvo pruža volonterskom radu svojega osoblja ili potporu svojoj zajednici,
- iskazati podršku volonterskom radu kroz pružanje poticaja i podrške volonterskim centrima ili organizacijama,
- javno pokazati vlastiti doprinos zajednici i posebno volonterski doprinos svojih djelatnika,
- uspostaviti način praćenja volonterske aktivnosti zaposlenika, s posebnim naglaskom na uvažavanju njihovoga rada,
- uključiti volonterski rad vlastitih djelatnika u marketinšku promociju firme.

---

⁷ Sudjelovanje poslovnoga sektora u promociji i razvoju volonterstva još uvijek nije dovoljno prepoznato u Hrvatskoj. Jedan od pozitivnih primjera iz prakse je suradnja Udruge MI, MOST, Volonterskog centra Osijek i SMART-a s tvrtkom Moj posao. Kao rezultat suradnje pokrenut je internetski portal vezan za volonterstvo u okviru internetske stranice Moj posao, www.moj-posao.net.

Organiziranje volonterstva:

- uspostaviti i pokrenuti programe volontiranja svojih zaposlenika koji će omogućiti širok raspon volonterskih aktivnosti te biti u skladu s različitostima, interesima i prioritetima vlastitih djelatnika.

Umrežavanje:

- razviti partnerstvo i suradnju s organizacijama civilnoga društva i/ili Vladinim uredima, oko specifičnih projekata i prioriteta nudeći podršku u zajedničkim aktivnostima, ne uključujući samo volontiranje, nego i razvoj kapaciteta te financijsku podršku,
- poticati vlastite dobavljače na sudjelovanje u volonterskim aktivnostima koje sami sponzoriraju,
- poticati svoje kupce, pogotovo ako su iz različitih poslovnih područja, na participiranje u volonterskim aktivnostima koje sami sponzoriraju,
- pomagati manjim firmama da svojim zaposlenicima, koji to žele, omoguće volontiranje kroz programe sponzorirane od strane većih firmi,
- usko surađivati s volonterskim centrima u razvoju zajedničkih mreža i mogućnosti umrežavanja.

Promocija:

- osigurati informacije o mogućnostima volontiranja u zajednici za svoje djelatnike koji to žele raditi u svoje slobodno vrijeme,
- pozvati OCD-e da naprave prezentaciju svojih programa ili da postave vlastiti materijal s informacijama o mogućnostima volontiranja,
- promovirati volonterstvo i primjere dobre prakse koristeći svoje postojeće marketinške i komunikacijske kanale,
- surađivati s lokalnim volonterskim centrom ili drugim OCD-ima kako bi imali pristup njihovoj bazi podataka o mogućnostima volontiranja,
- iskoristiti Međunarodni dan volontera (5. prosinca), nacionalne, lokalne, tjedne ili druge prilike za promociju volonterstva.

Mediji

Rezultati istraživanja pokazuju prepoznatu važnost uloge medija u promociji volonterstva, stvaranju pozitivnoga stava prema volontiranju te u informiranju građana o mogućnostima i prednostima volontiranja. Važnost medija istaknuta je kroz slobodne komentare ispitanika te kod isticanja tvrdnji vezanih za informiranje i promociju volonterstva putem medija. Poseban naglasak treba staviti na isticanje primjera pozitivne prakse putem medija.

Priznanje:

- prepoznati volonterstvo kao važnu ulogu u društvenom životu,
- izgraditi veze sa svim sektorima društva u pitanjima volonterstva,
- prikazati rad volontera na način koji pokazuje vrijednost i utjecaj koji ima na društvo,
- pomoći u stvaranju ozračja koje ohrabruje ljude u volontiranju,
- pristupiti volonterskim aktivnostima kroz njihove vrijednosti.

Promocija:

- promovirati vrijednosti, važnost i doprinos volontiranja u rješavanju problema u lokalnoj zajednici te prikazati volonterstvo kao pravo i mogućnost koja je svima od koristi,
- promovirati prednosti i vrijednosti volonterstva kako bi društvo gledalo na volonterski rad na nov i interesantan način,
- predstavljati i promovirati primjere dobre prakse koji su doprinijeli životu zajednice, u cilju motiviranja građana na volontiranje s naglaskom na rezultate, svrhu i utjecaj nastao od volonterskoga rada,
- omogućiti volonterima nastup u javnosti i javno predstavljanje njihovoga rada,
- pružiti podršku organizacijama civilnoga društva u izradi plana promocije volonterskoga rada te načina njegovoga prikazivanja tako da bude atraktivan za medije,
- isticati pozitivne primjere dugoročnoga volontiranja.

Umrežavanje:

- komunicirati s volonterskim organizacijama i biti informirani o njihovim planovima i događanjima,
- osigurati upoznavanje utjecajnih i važnih osoba s OCD-ima,
- okupiti različite sektore pokazujući im zajedničku korist koju od toga imaju,
- razvijati partnerstva s volonterskim organizacijama.

Participacija:

- pomagati u informiranju javnosti o volonterskim mogućnostima,
- izdvojiti medijski prostor za javne diskusije o volonterstvu,
- pomagati drugima u prikupljanju vlastitih volontera,
- informirati i dati doprinos razvoju zdravijega društva.

Obrazovne institucije

Važnost uključivanja volontiranja u obrazovne institucije prepoznata je od strane ispitanika kroz isticanja mjera za unaprjeđivanje volontiranja (uvođenje sadržaja o volontiranju i poticanje volonterskog rada na državnoj razini) te putem dobivenih odgovora na pitanje o individualnoj motivaciji za volontiranje, gdje se ističe da je potrebno poticati volontiranje kroz vrtiće, škole i fakultete. U Hrvatskoj još uvijek ne postoje strukturirani i organizirani volonterski programi pokrenuti u okviru obrazovnoga sustava. U praksi se mogu vidjeti samo pojedinačni primjeri, koji su uvijek rezultat samoinicijative pojedinačnih nastavnika i profesora, stručnih suradnika u školama ili udruga.⁸ Da bi volonterski program kvalitetno zaživio u okviru obrazovnih institucija, nužna je potpora Vlade (Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa), dobar menadžment i organizacija volontera, spremnost na sudjelovanje i motiviranost nastavnika te dobar sustav vrednovanja rada volontera. Sukladno tome, obrazovne institucije mogu sljedeće:

Organizacija volontiranja:

- osmisliti i pokrenuti volonterske programe,
- organizirati i promovirati volonterske akcije u lokalnim zajednicama,
- osigurati dobar menadžment volontera unutar obrazovne institucije,
- uključiti menadžment volontera u neformalno obrazovanje, kao dio stručnoga usavršavanja svojih djelatnika.

Umrežavanje:

- povezivanje sa školama u Hrvatskoj i na međunarodnoj razini u cilju učenja i preuzimanja dobre prakse,
- povezivanje s organizacijama civilnoga društva i razvijanje partnerskih projekata.

Promocija:

- predstavljanje volonterskih aktivnosti i programa u medijima i u široj zajednici,
- poticanje učenika i roditelja na volotniranje.

⁸ Za razliku od Hrvatske, u Sloveniji je volonterstvo uvršteno u školski kurikulum.

O SMART-u

Udruga SMART je registrirana u srpnju 1999. godine nakon okupljanja tima profesionalaca(ki) završene stručne edukacije za trenere/konzultante i bogatog radnog iskustva u hrvatskom neprofitnom sektoru na područjima programa za mlade, rada u lokalnoj zajednici, ljudskih i ženskih prava, edukacije za civilno društvo, zaštite okoliša i psihosocijalnih programa.

Udruga za razvoj civilnog društva SMART je neprofitna organizacija osnovana s ciljem jačanja i pružanja podrške razvoju neprofitnog sektora u Hrvatskoj.

SMART organizira i provodi edukacijske radionice, tehničku pomoć i konzultacije, prikuplja i dijeli informacije nevladinim/neprofitnim organizacijama, neformalnim grupama i pojedincima. Ujedno, SMART surađuje s javnim i poslovnim sektorom u svrhu razvoja nevladinih/neprofitnih organizacija.

Aktivnosti organizacije su bazirane na načelima osnaživanja, aktivnog uključivanja, podupiranja pozitivnih inicijativa, poticanja suradnje, osobne odgovornosti i osobnog razvoja te poštivanja razlika.

SMART radi primarno s neprofitnim organizacijama i neformalnim skupinama u Hrvatskoj i inozemstvu te predstavnicima lokalne i područne (regionalne) samouprave i državnih institucija kroz implementaciju i organiziranje:

- edukacijskih programa
- partnerskih programa
- izdavačke djelatnosti
- informativno - dokumentacijskog centar - INDOK centar
- procjene potreba/procjene kapaciteta organizacija
- suradnje s drugim sektorima (javnim, poslovnim)
- volonterski centar

Metodologija koju udruga koristi u svom radu temelji se na sljedećim načelima:

Sigurnog okruženje za sve sudionike,

Motivacije za kreativnost, inovativnost i aktivnu uključenost

Aktivnog sudjelovanje – iskustvenog učenje,

Razgovora – poštivanje i otvorena komunikacija među sudionicima i trenerima te

Transparentnosti i vizualnoj podršci u radu.

Od osnutka do danas, rad udruge podržan je od strane C.S.Mott Foundation, AED-a, Ureda za udruge vlade Republike Hrvatske, Delegacije Europske komisije, OESS-a Misije u Hrvatskoj, Norveškog veleposlanstva, Nizozemskog veleposlanstva, Američkog veleposlanstva, Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije te samofinanciranjem.

Više informacija o SMART-u možete pronaći u Godišnjem izvještaju organizacije, letku i kvartalnom glasilu udruge "Info SMART" te na internetskoj stranici: <http://www.smart.hr>.

